

Universitatea "Babeş-Bolyai"
Facultatea de Teologie Ortodoxă
Şcoala Doctorală „Isidor Todoran”

**Părintele protopop Grigore Pletosu (1848-
1934) – profesor, teolog și cărturar
ortodox transilvănean**

PhD Dissertation Abstract

Coordonator științific,
Pr. prof. univ. dr. Alexandru Moraru

Doctorand,
Pr. Dan-Marius Goga

Cluj-Napoca

2016

CUPRINS

1. INTRODUCERE	5
2. JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD – REPERE ISTORICO-GEOGRAFICE	20
3. VIAȚA ȘI ACTIVITATEA LUI GRIGORE PLETOSU DE LA NAȘTERE ȘI PÂNĂ LA ABSOLVIREA STUDIILOR UNIVERSITARE	32
3.1. Grigore Pletosu până la înscrierea la Gimnaziului Grăniceresc Năsăudean	32
3.2. Grigore Pletosu, elev al Gimnaziului Grăniceresc năsăudean (1863-1871)	41
3.2.1. Elev al școlii năsăudene	41
3.2.2. Grigore Pletosu și societatea de lectură „Virtus Romana Rediviva”	59
4. GRIGORE PLETOSU CA ELEV LA NĂSĂUD ȘI STUDENT LA SIBIU, LEIPZIG ȘI BUDAPESTA (1848-1878). IMPACTUL PERIOADEI DE FORMARE ASUPRA PERSONALITĂȚII VIITORULUI PROTOPOP	69
4.1. Introducere	69
4.2. Studiile universitare ale părintelui Grigore Pletosu	74
5. ACTIVITATEA LUI GRIGORE PLETOSU CA PROFESOR AL GIMNAZIULUI GRĂNICERESC NĂSĂUDEAN (1878-1909)	85
5.1. Introducere	85
5.2. Activitatea profesorală a lui Grigore Pletosu (1878-1909)	88
5.2.1. Aspecte generale	88
5.2.2. Grigore Pletosu ca profesor al Gimnaziului năsăudean	94
5.3. Activități complementare celei didactice	123
6. ACTIVITATEA LUI GRIGORE PLETOSU CA PROTOPOP AL BISTRIȚEI (1909-1934)	132

7. PUBLICISTICA LUI GRIGORE PLETOSU (1848-1934) SI IMPORTANTA EI ASTAZI	137
7.1. Introducere	137
7. 2. Caracteristici generale ale activității publicistice a lui Grigore Pletosu	139
7. 3. Dogmatica	156
7. 4. Propedeutica filosofică pentru învățământul secundar	164
7. 5. Retorica sau carte de citire	169
7. 6. Revista Teologică	179
7. 7. Activitatea publicistică a lui Grigore Pletosu în paginile revistei Transilvania	227
7. 8. Publicistica lui Grigore Pletosu din Telegraful Român	243
7. 9. Materialele publicate de Grigore Pletosu în revista Școala Română	252
7. 10. Opera lui Grigore Pletosu din revista Gheorghe Lazăr	259
7. 11. Materialele publicate de Grigore Pletosu în paginile Rapoartelor Gimnaziului Grăniceresc năsăudean	268
7. 12. Contribuția lui Grigore Pletosu la editarea Enciclopediei Române	278
7. 13. Concluzii	284
8. CONCLUZII FINALE	286
ANEXĂ	294
BIBLIOGRAFIE	298
CURRICULUM VITAE	353
Declarație de onestitate	356

Cuvinte cheie: Ortodoxie, Transilvania, Gimnaziul grăniceresc năsăudean, George Coșbuc, Revista Teologică.

Abstract

După cum s-a putut observa din prezentarea noastră, Grigore Pletosu este un personaj important în peisajul cultural și teologic al vremii sale. Activ din punct de vedere social și bine dotat din punct de vedere cultural, el se dovedește un mare militant pentru cauza românească și un mare om de cultură.

Profilul dascălului dedicat se împletește la dânsul cu cel al preotului misionar, care se ocupă cu formarea unor tineri ce vor deveni apoi slujitori ai cauzei românești și nu își vor uita maestrul. Lupta lui Pletosu se duce pe mai multe fronturi. Cele principale sunt cel cultural și cel religios sau teologic, însă cel dintâi se compune la el atât din latura didactică, unde se remarcă drept un mare profesor ce predă cu consecvență cursuri ale diferitelor materii, cât și ca și conducător al societății de lectură a școlii, context în care descoperă talente precum cel al lui Nicolae Bălan, Miron Cristea sau George Coșbuc, cât din cea de publicist sau de fondator de revistă și mișcare culturală, prin faptul că a fost cel care a contribuit la înființarea primei reviste teologice de specialitate din România și a susținut apoi apariția ei, furnizându-i diferite studii și articole de bună calitate. Acestea se adaugă, după cum am văzut, și activitatea lui în cadrul "Astrei" de la Năsăud și mai apoi de la centru, unde a fost, vreme de un deceniu, președintele secțiunii școlare al acestei instituții și unde s-a remarcat printr-o activitate de-a dreptul prodigioasă.

Ca preot, el s-a remarcat atât în plan administrativ, mutând sediul protopopiatului în orașul Bistrița și ctitorindu-l, alături de prima biserică românească din oraș, cât și prin activitatea bogată și conclilatoare pe care a dus-o în raport cu sașii bistrițeni sau prin dinamica pe care a avut-o viața parohială din protoierie în timpul păstoririi lui.

Din nefericire însă, reconstituirea integrală a biografiei acestui brav bărbat al Bisericii Ortodoxe este un fapt practic imposibil, datorită penuriei documentare de care se izbește cercetătorul atunci când își propune acest fapt, căci multe dintre aspectele importante ale vieții protopopului, ce frizează, de exemplu, viața lui personală, dar și dat fiind faptul că există riscul ca acesta să nu reușească să aibă acces la toate sursele existente. Cu toate acestea, prezenta cercetare oferă o prezentare amplă, aproape exhaustivă a biografiei părintelui Pletosu, valorificând atât surse editate, cât și inedite și oferind cititorului interesat informații inedite atât cu privire la istoria zonei

Năsăudului în cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea și în prima parte a secolului trecut, cât și cu privire la istoria orașului Bistrița și a protopopiatului cu același nume în perioada interbelică.

Dacă ar fi să delimităm din punct de vedere cronologic etapele vieții protopopului, atât în funcție de dinamica evenimentelor care au marcat-o cât și în funcție de sursele documentare la care am avut acces, această repartiție ar urma cu fidelitate ordinea pe care am preferat-o în cadrul lucrării. Astfel, o primă parte a vieții lui se consumă de la nașterea, survenită în anul 1848 și până la începutul studiilor la Gimnaziul năsăudean, când, personajul nostru a devenit elev al primei promoții a școlii din localitate. Din păcate, dată fiind lipsa documentelor, această etapă a vieții este cel mai greu de reconstituit. Astfel, singurele lucruri pe care le știm sunt data nașterii sale, numele părinților, a nașilor, a preotului care l-a botezat și faptul că a rămas orfan de tânăr. Rămâne însă de-a dreptul enigmatic unde a studiat înainte de începerea Gimnaziului, care au fost evenimentele majore care, alături de decesul părinților săi, i-au marcat viața sau cum, un tânăr care nu provenea din satele grănicerești năsăudene, așa cum prevedea statutul gimnaziului ca o condiție obligatorie pentru elevii școlii, a ajuns elev al acestei școli. Cu toate acestea, puținele informații pe care le avem cu privire la copilăria lui, corelate cu ceea ce știm din cercetările altor istorici cu privire la modul în care se desfășura viața cotidiană a tinerilor ardeleni în această perioadă sunt utile și reușesc să ne arate în mare prin ce s-au caracterizat primii ani ai vieții protopopului de mai târziu.

Spre deosebire de această parte a activității sale, perioada (1863-1871), în care Grigore Pletosu a fost elev al primei promoții a Gimnaziului de la Năsăud, poate fi reconstituită cu mai multe detalii, datorită rapoartelor anuale publicate de către colectivul de profesori ai școlii, dar și datorită informațiilor provenite din alte surse. După cum am arătat și în cadrul celei de-a doua părți a capitolului trei al tezei, din monografia editată de către Virgil Șotropa și Nicolae Drăganu, în paginile căreia se găsesc și detalii cu privire la cei care au fost elevi ai școlii sau micromonografiile ale profesorilor ei, la deschiderea festivă a cursurilor, protopopul de mai târziu a ținut un cuvânt în numele colegilor săi. Faptul că era mai în vârstă decât colegii lui (născuți, aproape toți în anul 1850), se poate să fi constituit un avantaj, însă în mod cert, acest atu a fost dublat și de talentul său înnăscut și de existența unor cunoștințe prealabile.

Mai apoi, pe întreg parcursul celor opt ani de studiu el s-a clasat, după cum am văzut, între primii elevi ai clasei sale, obținând rezultate foarte bune la fiecare dintre materiile de studiu și promovând, la finele școlii, bacalaureatul cu note mari. Din păcate însă, informații cu privire la modul în care s-a desfășurat viața lui personală în toată această perioadă avem foarte puține. Una

dintre ele provine, după cum am arătat, dintr-un document semnat de către Nicolae Pop, jurist al urbei năsăudene, care îl acuză de imoralitate și de faptul de a îi fi sedus soția, acuzațiile lui dovedindu-se însă nejustificate. Pe lângă aceasta, viața privată a lui din această perioadă rămâne, asemenea celei anterioare, rămâne o enigmă pentru cercetători, spre deosebire de cea culturală, efervescentă, în centrul căreia stă, de bună seamă, inițiativa unora dintre elevii gimnaziului, între care și personajul nostru, de a înființa o societate de lectură. Aceasta se va materializa în ceea ce va fi cunoscut mai târziu sub numele de *Virtus Romana Rediviva*, în cadrul acestei „asociații culturale” ajungând să activeze mai târziu personalități de seamă ale culturii române precum poetul George Coșbuc sau Patriarhul Miron Cristea (ambii au debutat sub îndrumarea profesorului pomenit).

O altă parte importantă a vieții lui o constituie perioada în care a fost student la Sibiu, Leipzig și Budapesta. Despre ea am vorbit în cadrul capitolului al IV-lea al tezei încercând ca, pe baza informațiilor documentare provenite din diferitele anuare ale instituțiilor universitare precum cea de la Budapesta sau Leipzig, din alte documente inedite sau din amintirile unora dintre cei care l-au cunoscut și cărora protopopul de mai târziu le-a vorbit despre acești ani, să reconstituim situația lui școlară și să vedem în parte care era atmosfera din vremea studenției lui. Din nefericire, Grigore Pletosu nu a considerat importantă redactarea unor memorii, în paginile cărora să se regăsească, detaliate, evenimentele cele mai importante ale acestor ani și ale altor perioade ale acestora. Existența unui astfel de volum ne-ar fi fost cât se poate de utilă. Cu toate acestea, faptul că în vremurile de început ale *Revistei Teologice* de la Sibiu a publicat un material intitulat *Șaguna și cântarea bisericească*, în paginile căruia descrie un episod din viața lui ca student la Sibiu, ne-a fost de mare folos, ajutându-ne să ne dăm seama atât de atmosfera care domnea în acea vreme la școala de acolo, cât și cât de mare a fost înrăurirea Mitropolitului Andrei Șaguna asupra lui. Cât privește studiile de la Leipzig, utile ne-au fost acolo, pe lângă listele publicate de către diferiți cercetători ce conțin numele tinerilor care, în anumite perioade, susținute de instituții românești precum *Fondurile Grănicerești Năsăudene*, de ale căror auspicii a beneficiat și el, utilă ne-a fost și relatarea lui Vasile Boieriu și interviul cu domnul Pavel Jarda, pentru a reconstitui atmosfera culturală de acolo. Faptul că, pe atunci era la modă Schopenhauer, pe care, ca student l-a cunoscut și audiat, sau Nietzsche, cu care asemenea s-au cunoscut, ne spun multe lucruri cu privire la efervescența culturală a locului și cu privire la dorința de cunoaștere a celui investigat.

În mod cert, cursurile audiate la cele două mari centre ale imperiului și cele audiate la Sibiu, alături de cercetarea individuală și de audierea unor personalități precum cele pomenite, i-au ajutat lui Grigore Pletosu în activitatea lui didactică de mai târziu. De altfel, înrăurirea și impactul pe

care le-a avut asupra lui perioada de studii în spațiul vorbitor de limbă germană se vede și în modul în care dânsul folosește adesea în paginile studiilor sale idei din cele mai noi cercetări în domeniu din acest spațiu și din felul în care știe să discearnă între opiniile unora dintre teologii protestanți în vogă ai vremii și doctrina răsăriteană.

Importantă pentru biografia lui Grigore Pletosu este și ampla perioadă ce a urmat absolvirii studiilor, în care a fost profesor al Gimnaziului năsăudean (1878-1909). Dată fiind amplitudinea ei, dar și datorită dinamicii ei și a faptului că a fost adesea anturată de activități complementare precum cea de președinte al secțiunii școlare a "Astrei" (1902-1911), de membru al Consistoriului sibian sau altele, am decis să prezentăm această parte a activității lui în cadrul celui de-al cincilea capitol, pe care l-am segmentat în 3 părți (cea de-a doua fiind, la rândul ei, împărțită și ea în două unități mai mici). În cadrul prezentării am valorificat diferite surse edite și inedite, și cercetările istoriografice pe care le-am găsit și, după ce am prezentat câteva caracteristici generale ale activității sale didactice, am analizat modul în care se modifică aceasta anual, fluctuația numărului de ore, felul în care se modifică programa analitică și distribuția conținuturilor, dar și biografia în fiecare an, dar și modul în care se schimbă configurația materiilor predate de el, sau atribuțiile complementare celei didactice, constând din statutul de diriginte, cel de bibliotecar, de responsabil cu dotarea bibliotecii, cel de președinte al Societății de lectură *Virtus Romana Rediviva a școlii*, apartenența lui la diferite comisii responsabile cu analiza manualelor sau a programelor etc. Mai apoi, în subcapitolul ultim al capitolului, am analizat activitățile complementare celei didactice, precum cea de președinte al secțiunii școlare a asociațiunii despre care am vorbit și am încercat să vedem cum se îmbinau slujirea pastorală pe care o va primi în ultimul deceniu al secolului XIX, și ea complementară activității didactice, cu activitatea didactică și cu celelalte activități desfășurate în tot acest timp de protopop.

O parte importantă a activităților nedidactice desfășurate de către Grigore Pletosu în perioada menționată s-a consumat în spațiul publicistic. Întrucât însă, activitatea lui publicistică este una vastă și prezentarea ei se cerea făcută într-un capitol dedicat în mod special doar acestei teme, am preferat abordarea acesteia în capitolul șapte.

În cel de-al șaselea capitol am analizat o altă parte importantă a activității lui Grigore Pletosu, desfășurată în cea de-a doua parte a vieții lui, respectiv cea de protopop al Bistriței (1909-1934). Am văzut acolo, pe baza documentelor investigate cum Grigore Pletosu a fost primul protopop al Bistriței care a rezidat efectiv în cetate, cei de dinaintea lui deși numiți protopopi ai urbei avându-și sediul în localitățile limitrofe, cum a reușit să mențină relații de bună colaborare

cu reprezentanții celorlalte etnii și confesiuni și cum, a devenit nu doar unul dintre principalii animatori culturali ai zonei, ci și ctitorul bisericii cu hramul „Sfinții Trei Ierarhi” din localitate. Deși bătrân și lovit uneori de greutățile sorții, ca atunci când a pierdut-o pe Lucia Pletosu, mezină a familiei, decedată în Statele Unite, departe de casă, totuși protopopul nu s-a lăsat intimidat și nu a confundat niciodată activitatea lui ca protopop cu ceea ce se întâmpla în familie, fapt ce denotă, o dată în plus, profesionalismul lui.

Tot în perioada activității lui ca protoiereu a avut loc și un alt eveniment important care a marcat-o, și pe care am considerat oportun să îl prezentăm tot aici. Este vorba despre aniversarea a opt decenii de viață. Evenimentul, petrecut în anul 1928, cu șase ani înainte de încetarea sa din viață, s-a constituit într-un moment de recunoaștere a meritelor și de omagiere a celui care a jertfit mai bine de cinci decenii idealului de propășire națională și culturală a românilor. Decorația regală, alături de toate celelalte mesaje ce conțineau urări de ani mulți și fericiți și elogiau activitatea protopopului devenit octogenar erau binemeritate, ele reprezentând o modalitate prin care acestuia i se recunoșteau meritele.

Pe lângă activitatea lui propriu-zisă, manifestată în fapte pragmatice, un loc aparte în biografia lui Grigore Pletosu l-a avut activitatea publicistică. Fondator al *Revistei Teologice*, membru al colegiului de redacție al acesteia și al *Școlii Române*, întreținute de către Vasile Petri la Năsăud, dânsul s-a dovedit un scriitor prolific ce a adus în fața cititorilor atât recenzii cât și studii de pedagogie, medalioane, necroloage, comunicări științifice cu utilitate în spațiul didactic, propuneri privitoare la planul de învățământ și la îmbunătățirea lui, predici și cuvântări bisericești dar și traduceri din Sfinți precum Ioan Gură de Aur, studii cu relevanță pentru teologia liturgică sau cea spirituală, sau evocări. De asemenea, ca publicist, a fost unul dintre cei mai destonici colaboratori ai lui Constantin Diaconovich, fapt dovedit de multitudinea de articole din cadrul *Enciclopediei Românești* editate la cumpăna dintre mileniile XIX și XX ce poartă semnătura lui. Cititorul care se va opri și va analiza opera lui publicistică va fi surprins de vasta cultură generală a autorului, de modul în care știe să manevreze ultimele noutăți în ceea ce privește literatura de specialitate, de felul în care știa să discearnă între elementele doctrinei Răsăritene pe care le împărtășea și cele ale doctrinelor alogene, ale catolicilor sau protestanților, de cât de bine documentat era în materie de tendințe filosofice (are un material despre Condorcet în cadrul *Enciclopediei*, care abordează într-un stil plăcut și într-o manieră echilibrată atât crezurile controversatului personaj francez, cât și biografia acestuia), sau de celelalte elemente caracteristice ale biografiei lui. Conștientizând importanța publicisticii lui, am consacrat amplul capitol cu

numărul șapte acestei activități. În cadrul lui am prezentat și analizat toate elementele ce se constituie în substratul cel mai important al activității lui intelectualicești.

În urma acestei ample analize, am descoperit un părinte foarte preocupat de elementele de natură culturală, dedicat vocației sale și un muncitor acerb pentru propășirea idealului național. Deși nu am reușit să reconstituim întru totul profilul lui biografic, avem totuși bucuria că am scos din negura uitării personalitatea primului critic literar al poetului George Coșbuc și al primului patriarh, Miron Cristea, un om de mare anvergură spirituală și culturală.

În concluzie, nu putem decât să afirmăm că Grigore Pletosu a fost deopotrivă un mare dascăl al zonei Năsăudului și un preot de seamă al acesteia, ce a militat constant pentru emanciparea culturală, spirituală și socială a românilor ardeleni.

Bibliografie

A. Izvoare edite și inedite

1. Arhiva Arhiepiscopiei Ortodoxe Române Sibiu, *Fond neorganizat*.

2. Arhiva Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului și Clujului, *Fond Protopopiatul Ortodox Român Bistrița, neorganizat.*
3. Idem, *Fond neorganizat.*
4. Arhiva Parohiei Ortodoxe Române Chintelnic, *Fond neorganizat.*
5. Arhiva Personală a Familiei Jarda, *Fond neorganizat.*
6. Arhivele Naționale, Direcția Județeană Bistrița-Năsăud, *Fond "ASTRA – Despărțământul Năsăud.*
7. Arhivele Naționale, Direcția Județeană Bistrița-Năsăud, *Fond Administrația fondurilor grănicerești năsăudene.*
8. Idem, *Fond dr. Pavel Tofan.*
9. Idem, *Glasul vremii, organ național ocașional.*
10. Idem, *Fond Virtus Romana Rediviva.*
11. Idem, *Fond Liceul George Coșbuc "Năsăud".*
12. Idem, *Fond Protopopiatul Ortodox Român Bistrița.*
13. Arhivele Naționale București, *Fond Consiliul Național Român, Năsăud.*
14. Arhivele Naționale, Direcția Județeană Sibiu, *Fond ASTRA.*
15. ***, *Canoanele, text și în interpretare, vol II (Sinoadele ecumenice),* Tipografia cărților bisericești, București, 1935.
16. Origen, *Scrieri alese. Partea a treia,* trad. Teodor BODOGAE, Constantin GALERIU, col. „Părinți și Scriitori Bisericești”, vol. 8, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1982.
17. PASCU, Ștefan, POPESCU-PUȚURI, Ion, coord., *1918 la Români documentele unirii. Unirea Transilvaniei cu România la 1 Decembrie 1918,* vol. VIII, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989.
18. Idem, coord., *1918 la Români documentele unirii. Unirea Transilvaniei cu România la 1 Decembrie 1918,* vol. X, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989.
19. ***, *Protocolul Sinodului Arhidiecesei Greco-Orientale Române din Transilvania ținut la anul 1905,* Tipografia Arhidiecezană, Sibiu, 1905.
20. ***, *Regulamentele fondurilor școlastice și de stipendie din districtul Năseudului,* Tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1897.
21. Sfântul Andrei Criteanul, *Canonul cel Mare,* Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2011.
22. Sfântul Augustin, *Opera omnia. Vol. 1: Enchirion sive De fide, , spe et charitate (Enchirion sau Despre credință, speranță și iubire: De fide et symbolo = Despre credință și crez: De symbolo*

- sermo ad catechumenos = Despre crez către catechumeni*), trad. Vasile SAV, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002.
23. Sfântul Chiril al Ierusalimului, *Cateheze*, trad. Teodor BODOGAE, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003.
24. Sfântul Grigore de Nyssa, *Marele Cuvânt catehetic - Despre rânduiala cea după Dumnezeu (a vieții) și despre nevoița cea adevărată*, trad. Dumitru STĂNILOAE, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2011.
25. Sfântul Ioan Damaschin, *Dogmatica*, trad. Dumitru FECIORU, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2005.
26. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Scrieri, partea a treia. Omilii la Matei*, trad. Dumitru FECIORU, col. „Părinți și Scriitori Bisericești”, vol. 23, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1994.
27. ***, *Slujba Învierii*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2010.

B. Dicționare, enciclopedii și antologii

28. Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, *Dicționarul Explicativ al Limbii Române*, Ediția a II-a, Editura Univers Enciclopedic, București, 1996.
29. DIACONOVICH, C., *Enciclopedia Română, publicată din însărcinarea și sub auspiciile Asociațiunii pentru Literatura Română și cultura poporului român*, Tomul III, Sibiu, Editura și Tiparul lui W. Kraft, 1900.
30. Idem, *Enciclopedia Română, publicată din însărcinarea și sub auspiciile Asociațiunii pentru Literatura Română și cultura poporului român*, Tomul II, Sibiu, Editura și Tiparul lui W. Kraft, 1904.
31. ***, *Mic dicționar enciclopedic*, Ediția a III-a, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1986.
32. PĂCURARIU, Mircea, *Dicționarul teologilor români*, Ediția a II-a, București, Editura Enciclopedică, 2002.
33. SENI, Ioan, coord., *Dicționarul culturii și civilizației populare al județului Bistrița-Năsăud*, vol. 1 - „Țara Năsăudului”, Ediția a II-a, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2010.
34. SUCIU, Coriolan, *Dicționarul istoric al localităților din Transilvania*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1967.

35. TANCO, Teodor, *Dicționar literar al Județului Bistrița-Năsăud. Autori - Publicații - Societăți*, Editura Virtus Romana Rediviva, Cluj-Napoca, 1998.

C. Volume auxiliare

36. ***, *A doua Programa de la Gimnasiul public superior românesc gr. catolic de în Năsăud. Pre anul școlar 1870/71*, Tipografia lui J.E. Filtsch, Bistrița, 1871.
37. AGRIGOROAIEI, Ion, *Marea Unire din 1918 în context european*, Editura Enciclopedică/ Editura Academiei Române, București, 2003.
38. ANDRONIE, George Șt., *Istoria matematicii în România*, vol. I, Editura Științifică, București, 1965.
39. BARBU-BUCUR, Sebastian, *Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX și aportul original al culturii autohtone*, Editura Muzicală, București, 1989.
40. BARIȚIU, George, *Istoria regimentului al II românesc granitar transilvanu*, tipărită la Romer și Kamner, Brașov, 1874.
41. Idem, *Pagini alese din Istoria Transilvaniei, pre două sute de ani din urma, Volumul I*, Sibiu, tipografia W. Krafft, 1889.
42. BERGADANO, Elena, *Sfânta Elena: mama lui Constantin cel Mare*, trad. Georgiana TIVDĂ, Editura Pauline, București, 2004.
43. ***, *Bichigiu – stăveche vatră românească. Moment aniversar - 500 de ani de atestare documentară a Bisericii Ortodoxe din localitate*, Editura Charmides, Bistrița, 2001.
44. BOCȘAN, Nicolae, GÂRDAN, Gabriel-Viorel, LEB, Ioan-Vasile, ed., *Andrei Șaguna – corespondența*, vol. IV, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2011.
45. BODALE, Horațiu, *Studenți și intelectuali români în Italia (1860-1918), mss. – teză de doctorat*, Cluj-Napoca, 2007.
46. BORGOVAN, Vasile. Gr., *Amintiri din copilărie (1859-1873)*, Brașov, 1907.
47. BOLOVAN, Ioan, COVACI, Diana, DETEȘAN, Diana, coord., *Ciclul vieții familiale la românii din Transilvania în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul sec. XX*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009.
48. BUREACĂ, Ioan, *Spre întregirea neamului românesc în ținutul Năsăudului și Bistriței (octombrie- decembrie), 1918*, Editura George Coșbuc, Bistrița, 2000.

49. BUZILĂ, Ștefan, *Monografia comunei Sâniosif – Poiana*, Tipografia lui G. Matheiu, Bistrița, 1910.
50. ***, *Catehismul Bisericii Catolice. Compendiu*, trad. Mihai Pătrașcu și surorile benedictine, Editura Presa Bună, Iași, 2005.
51. CHIFĂR, Nicolae, *Istoria Creștinismului*, vol. 1, Editura Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, 2007.
52. CHINTĂUAN, Ioan, *Bistrița-Năsăud - natura și monumentele sale*, Editura Carpatica, Cluj-Napoca, 1997.
53. CHINTĂUAN, Ioan, PRAHASE, Mircea, *Bistrița-Năsăud, mediul și tradiția*, Editura Aletheia, Bistrița, 2008.
54. CHRYSOSTOMOS, Arhiepiscop, *Studiile transdisciplinare și intelectualul orthodox*, trad. Viorel ZAICU, col. „Știință și Religie”, Editura Curtea Veche, București, 2009.
55. CODREA, Măricuța, PUICA, Vasilica Augusta, *Salva, schiță monografică*, col. „Monografica”, nr. 6, Editura Societății Culturale Pro Maramureș „Dragoș Vodă”, Cluj-Napoca, 2003.
56. COMAN, Ioan G., *Patrologie*, Sfânta Mănăstire Dervent, Dervent, 1999.
57. Idem, *Patrologie*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1985.
58. CONDORCET, Jean-Antoine-Nicolas de Caritat, *Esquisse d'un tableau historique des progrès de l'esprit humain*, colo. „Les classiques du peuple”, Edition Sociales, Paris, 1966.
59. Idem, *Essai sur l'application de l'analyse à la probabilité des décisions rendues à la pluralité des voix*, Imprimerie Royale, Paris, 1785.
60. Idem, *Vie de Voltaire*, Libraire de la Bibliotheque Nationale, Paris, 1885.
61. COSTEA, Sorina-Gabriela, *Școala de la Năsăud. Profesori de limba română*, Editura Charmides, Bistrița, 2011.
62. CRADOCK, F., *Precher*, trad. de J. F. Rebeaud, Chalice Press, Geneva, 1991.
63. CRAMPTON, R. J., *Europa răsăriteană în secolul al XX-lea... și după*, Editura Curtea Veche, București, 2002.
64. CUNȚANU, Dimitrie, *Cântările bisericesci după melodiile celor pot glasuri ale Sfintei Biserici Ortodoxe*, Editura autorului, Sibiu, 1890.
65. DAN, Aurelia, *Școlile grănicerești năsăudene (1851-1918)*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2012.
66. DAROȘI, Ana-Maria, DAROȘI, Mircea, *Zestrea etnoculturală a statului Nepos*, col. „Identități”, Editura Karuna, Bistrița, 2011.
67. DAROȘI, Mircea, *Parva – nume de legendă*, Editura George Coșbuc, Bistrița, 2003.

68. Idem, *Nepos – nume de legendă – repere monografice*, Editura George Coșbuc, Bistrița, f. a.
69. DRAGOMIR, Silviu, *Istoria dezrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII, vol. II*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002.
70. DRĂGOI, Macarie, ed., *Ortodocși și greco-catolici în Transilvania (1867-1916). Contribuții documentare*, vol. 1, Tomul IV – „Schimbarea identității confesionale. Cazul Săcel și filia Dragomirești”, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2013.
71. DELEANU, Ion, *Teoria și practica regimului parlamentar burghez*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1978.
72. DUNĂREANU, Elena, *Literatura în „Telegraful Român” (1853-1973)*, I. P. Sibiu, Sibiu, 1973.
73. ***, *Ersteiso a naszodi alapitvanyi fogymnasiumrol 1895-6 tnaevre*, Tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1896.
74. FEIER, Nicolae, *Sfinți români Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Telciu, Grigore din Zagra, Vasile din Mocod*, Ediția a II-a, Editura Karuna, Bistrița, 2008.
75. FILIP, Ana, MORARIU, Ioan, *Salva – repere monografice*, Editura George Coșbuc, Bistrița, 2005.
76. FISCHER, Georg, coord., *Programm des evangelischen Obergymnasiumus A. B. und der damit verbuneden Knabelementarschule dann der evnaghelische Madchenschule A. B. zu Besztercze (Bistritz). Am Schulusse des Schuljhares 1897-1898 veroffentlicht*, Druck von Th. Botschar, Bestrecze (Bistritz), 1898.
77. Idem, *Programm des evangelischen Obergymnasiumus A. B. und der damit verbuneden Knabelementarschule dann der evnaghelische Madchenschule A. B. zu Besztercze (Bistritz). Am Schulusse des Schuljhares 1898-1899 veroffentlicht*, Druck von Th. Botschar, Bestrecze (Bistritz), 1899.
78. Idem, *Programm des evangelischen Obergymnasiumus A. B. und der damit verbuneden Knabelementarschule dann der evnaghelische Madchenschule A. B. zu Besztercze (Bistritz). Am Schulusse des Schuljhares 1899/1900 veroffentlicht*, Druck von Th. Botschar, Bestrecze (Bistritz), 1900.
79. Idem, *Programm des evangelischen Obergymnasiumus A. B. und der damit verbuneden Knabelementarschule dann der evnaghelische Madchenschule A. B. zu Besztercze (Bistritz). Am Schulusse des Schuljhares 1900/1901 veroffentlicht*, Druck von Th. Botschar, Bestrecze (Bistritz), 1901.
80. Idem, *Programm des evangelischen Obergymnasiumus A. B. und der damit verbuneden Knabelementarschule dann der evnaghelische Madchenschule A. B. zu Besztercze (Bistritz). Am*

- Schulusse des Schuljahres 1901/1902 veröffentlicht*, Druck von Th. Botschar, Bestrecze (Bistritz), 1902.
81. Idem, *Programm des evangelischen Obergymnasiumus A. B. und der damit verbundenen Knabelementarschule dann der evngahelische Madchenschule A. B. zu Besztercze (Bistritz). Am Schulusse des Schuljahres 1902/1903 veröffentlicht*, Druck von Th. Botschar, Bestrecze (Bistritz), 1903.
82. FLOCA, Ioan N., *Canoanele Bisericii Ortodxe- note și comentarii*, Ediția a treia îmbunătățită, Ediție îngrijită de Sorin Joantă, Tipografia Arhidiecezană, Sibiu, 2005.
83. GĂZDAC, Vasilica-Augusta, *Salva - monografie istorică, demografică și antropologică*, Editura Grinta, Cluj-Napoca, 2012.
84. GHEȚIE, Ion, *Raportul al XXXVIII despre gimnasiul superior fundațional din Năseud pentru anul școlastic 1900/1*, Tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1901.
85. Idem, *Raportul al XXXIX-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năseud, pentru anul școlastic 1901-1902*, Tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1902.
86. Idem, *Raportul al XL-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năseud, pentru anul școlastic 1902-1903*, Tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1903.
87. Idem, *Raportul al XLI-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năseud, pentru anul școlastic 1903-1904*, Tipografia G. Matheiu, Bistrița, 1904.
88. Idem, *Raportul al XLII-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năseud, pentru anul școlastic 1904-1905*, Tipografia G. Matheiu, Bistrița, 1905.
89. Idem, *Raportul al XLIV-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năseud, pentru anul școlastic 1906-1907*, Tipografia G. Matheiu, Bistrița, 1907.
90. Idem, *Raportul al XLV-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năseud, pentru anul școlastic 1907-1908*, Tipografia G. Matheiu, Bistrița, 1908.
91. Idem, *Raportul al XLVI-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năseud, pentru anul școlastic 1908-1909*, Tipografia G. Matheiu, Bistrița, 1909.
92. GHIBU, Onisifor, *Viața și organizația bisericească și școlară în Transilvani și Ungaria*, București, 1915.
93. GOLLNER, Carol, *Regimentele grănicerești din Transilvania 1764-1851*, Editura Militară, București, 1973.
94. GORDON, Vasile, *Introducere în omiletică*, Editura Universității din București, București, 2001.
95. GORUN, Adrian, *Puterea politică și regimurile politice*, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2006.
96. HITCHINS, Keith, *A nation affirmed: The Romanian National Movement in Transylvania, 1860-1914*, The Enciclopaedic Publishing House, Bucharest, 1999.

97. ILOVAN, Oana-Ramona, *Țara Năsăudului. Studiu de geografie regională*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009.
98. ***, *Istoria Transilvaniei, vol. II*, Editura George Barițiu, Cluj-Napoca, 1997.
99. IUDEAN, Ovidiu-Emil, *Deputați guvernamentali români în Parlamentul de la Budapesta (sfârșitul secolului al XIX-lea, începutul secolului XX), teză de doctorat (mss.)*, Cluj-Napoca, 2012.
100. JELAVICH, Charles, JELAVICH, Barbara, *Formarea statelor naționale balcanice (1804-1920)*, trad. Ioan CREȚIU, col. „Memento”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2006.
101. ***, *Liceul „George Coșbuc” Năsăud (1863-1988). Micromonografie*, Năsăud, 1988.
102. LUCIAN, Ion, *Păunaș mândru rotat - culegere de folclor din Parva, județul Bistrița-Năsăud*, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2006.
103. LUPȘAN, Simion, *Ilva Mică – o așezare de pe Someș și Ilva*, Editura George Coșbuc, Bistrița, 2003.
104. LUPȘAN, Simion, ONOFREIU, Adrian, GĂZDAC, Grigore, MARȚIAN, Grigore, *"Virtus Romana Rediviva: societatea de lectură a elevilor Liceului Grăniceresc năsăudean; contribuții documentare*, Editura Fundației "George Coșbuc, Bistrița, 2002.
105. LUPȘAN, Simon, ONOFREIU, Adrian, ed., *Poruncile Primăriei Năsăud. Publicațiunile primăriei din Năsăud din anii 1863-1867*, Editura Fundației „George Coșbuc”, Năsăud, 2000.
106. MACAVEI, Elena, *Asociațiunea Astra și Adunările Generae 1861-2011*, Editura Asociațiunii Astra, Sibiu, 2011.
107. MAN, Dorel, *Pastorație și istorie la episcopul Nicolae Colan în Transilvania 1940-1944*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2007.
108. MANOLESCU, Mircea I., *Arta Avocatului*, Editura Humanitas, București, 1998.
109. MATEI, Pamfil, *ASTRA – Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român 1861-1950*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1986.
110. Idem, *Asociațiunea în lumina documentelor (1861-1950). Noi contribuții*, Editura Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, 2005.
111. MATSOUKAS, Nikolaos, *Introducere în gnoseologia teologică*, trad. Maricel POPA, Editura Bizantină, București, 1997.
112. Idem, *Teologie dogmatică și simbolică*, vol. 4 – "Demonologie", trad. Constantin COMAN, Cristian-Emil CHIVU, Editura Bizantină, București, 2002.
113. MARȚIAN, Ironim, coord., *Monografia orașului Năsăud (1245-2008)*, vol. I, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2009.

114. MCGUCKIN, John Antony, *The transfiguration of Christ in Scripture and Tradition*, (Studies in the Bible and Early Christianity 9), Lewiston/Queenston, 1986.
115. METEȘ, Ștefan, *Emigrări românești din Transilvania în secolele XIII – XX*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1977.
116. MINIAT, Ilie, *Didahii la Postul Mare*, trad. Dumitru FECIORU, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1996.
117. Idem, *Didahii sau Cuvinte de învățătură la duminicile Sfintei Paresime și sărbători împărătești*, Tipografia Sfintei Mitropolii în Iași, Iași, 1837.
118. Idem, *Didahii și Predici*, trad. Dumitru FECIORU, Editura Bunavestire, Bacău, 1996.
119. Idem, *Peatra scandelei sau Lămurire despre începutul și pricinile adevărate ale shismei și neînțelegerii îmbelor Biserici de Răsărit și de Apus cu arătarea celor cinci deosebiri de căpitanie*, Editura Cantora Foiei Sătești, Iași, 1844.
120. Idem, *Predicile și panegiricele lui Ilie Miniatis, episcopul Cernikăi și Kalavritei din Peloponez : 1669-1714*, trad. Iuliu SCRIBAN, Dumitru ILIESCU-PALANCA, Editura Gazetei, „Păstorul Creștin Ortodox”, București, 1944.
121. MIZGAN, Ioan Alexandru, *Ofensiva uniatismului în Țara Năsăudului în secolul al XVIII-lea. Martiriul lui Tănase Todoran*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2008.
122. MOGA, Valer, *Astra și societatea 1918-1930*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2003.
123. MOVILĂ, Petru, *Mărturisirea de credință a Bisericii Ortodoxe*, ed. Alexandru MELIAN, Ed. Știința, Chișinău, 1996.
124. MORARIU-ANDRIEVICI, Silvestru, *Invețiatura ortodoksa de'n religiunea krestinësca a unei svinte katolice și apostolice beserice a resaritului. Karta 3: Invețiatura morală*, f. ed. Viena.
125. MORARIU, Iuliu-Marius, *Restitutio Grigore Pletosu*, Editura Eikon/ Renașterea, Cluj-Napoca, 2014.
126. Idem, *Problematika vieții eclesiale oglindită în canoanele sinodului II Trulan*, Editura Semănătorul, Tismana, 2014.
127. Idem, *Tănase Todoran, icoană vie a credinței și a istoriei neamului*, Editura Semănătorul Online, Tismana, 2011.
128. MORARU, Alexandru, *Biserica Ortodoxă Română între anii 1885-2000 - Biserică. Națiune. Cultură*, vol. III, tom. I, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2006.

129. MORARU, Valeria-Gemma, *Revista teologică, organ pentru știință și viață bisericească (1907-1916; 1921-1947): indice bibliografic*, col. "Myrobiblion", Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2010.
130. MOTOGNA, Macarie, *Monahismul Ortodox din Maramureș și Transilvania Septentrională până la începutul secolului al XIX-lea*, Editura Mănăstirii Rohia, Rohia, 2009.
131. MUNTEAN, Vasile, *Istoria creștină generală*, vol. 1, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2008.
132. MUREȘAN, Dumitru, LĂPUȘNEANU, Ioan, MAIOR, Ovidiu, *Năsăudul sub teroarea timpului*, col. „Identități”, Editura Karuna, Bistrița, 2011.
133. NASU, Ilie, *Pedagogie generală*, Bălți, 2010.
134. NĂSTASĂ, Lucian, *Itinerarii spre lumea savantă. Tineri din spațiul românesc la studii în străinătate (1864-1944)*, Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2006.
135. NEAMȚU, Gheorghe, *Vasile Gr. Borgovan*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972.
136. NEOFIT, Patriarhul, *Pidalion, cârma Bisericii Ortodoxe*, Editura Credința strămoșească, Iași, 2004.
137. ONOFREIU, Adrian, BOLOVAN, Ioan, *Contribuții documentare privind istoria regimentului grăniceresc năsăudean*, Ediția a II-a, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2012.
138. ONOFREIU, Adrian, RUS, Viorel, ed., *Personalități din granița năsăudeană – contribuții documentare*, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2009.
139. PACOUT, Nathalie, *Arta de a vorbi în public*, Editura Alma Tip, București, 1998.
140. PAPADOPULOS, Stylianos, *Patrologie*, vol. I, traducere Adrian Marinescu, Editura Bizantină, București, 2006.
141. PAVELEA, Ioan S., *Toponimie și prostie: răspuns la o critică*, vol. 1 – Partea generală, Editura Cultură, Năsăud, 1936.
142. PAVELEA, Traian, *Năsăudul, repere istorice și culturale*, Bistrița Editura Editura George Coșbuc, Bistrița, 2001.
143. Idem, *Societăți culturale năsăudene*, vol. 1 - „Varia”, Editura Arcade, Bistrița, 2005.
144. PCĂCȚIAN, Teodor V., *Cartea de aur sau luptele politice naționale ale românilor sub coroana ungară*, vol. VII, Tiparul Tipografiei Arhidiacezane, Sibiu, 1913.
145. Idem, *Un mecenat român- Dr. Iosif Gall*, ed. Ovidiu Eimil Iudean, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2012.
146. PĂCURARIU, Mircea, *Catedrala Mitropolitană din Sibiu 1906-2006*, Editura Andreiana, Sibiu, 2006.

147. Idem, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. 3 (secolele XIX și XX), Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1994.
148. Idem, *Politica statului ungar față de Biserica românească din Transilvania în perioada dualismului*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1986.
149. Idem, *Pagini din istoria Bisericii Românești*, Editura Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului și Clujului, Cluj-Napoca, 1991.
150. PĂIUȘ, Liviu, *Monografia comunei Rodna veche*, Editura George Coșbuc, Bistrița, 2003.
151. PESTALOZZI, J. H., *Cum își învață Gertruda copiii*, trad. I. C. Petrescu, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1977.
152. PETER PREDESCU, Valeria, *Cântări nășăudene culese și alese de Valeria Peter Predescu*, Tipografia Popa's Art, Timișoara, 2002.
153. PINTEA, Ioan, coord., *Pro Memoria Preot Protopop Grigore Pletosu*, Editura Aletheia, Bistrița, 1999.
154. POP, Ioan Aurel, *Românii și maghiarii în secolele IX-XIV. Geneza statului medieval Transilvania*, col. „Bibliotheca Rerum Transilvaniae”, vol. X, Fundația Culturală Română, Cluj-Napoca, 1996.
155. POP, Ioan, *Istoria Regimentului II românesc de graniță de la Nășăud*, Seria „Historica”, Editura Ardealul, Cluj-Napoca, 1999.
156. PRAHASE, Mircea, coord., *Studii și cercetări etnoculturale*, vol. II - „Spiritualitate nășăudeană: Academicienii”, George Coșbuc, Bistrița, 2001.
157. PRUTEANU, Petru, *Curs de arheologie bisericească (Liturgica generală I)*, Editura Paisiana, Zăbriceni, 2006.
158. PRODAN, David, *Supplex Libellus Valachorum*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1984.
159. ***, *Programa a XI-a a Gimnasiului superiore rom. gr.-cat. din Nășăudu, publicata la finea anului scolasticu 1879-1870*, Tipografia lui J.E. Filsch, Bistrița, 1880.
160. PUȘCARIU, Ilarion, *Biserica Catedrală dela Mitropolia Ortodoxă Română din Sibiu: istoricul zidirii (1857-1906)*, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu, 1908.
161. Idem, *Contribuțiuni istorice privitoare la trecutul românilor de pe pământul crăiesc*, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu, 1913.
162. Idem, *Documente pentru limbă și istoria*, vol. 1-2, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu, 1889-1897.

163. Idem, *Introducere în cunoștința cărților Sfintei Scripturi*, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu, 1878.
164. Idem, *Metropolia românilor ortodocși din Ungaria și Transilvania. Studiu istoric despre reînființarea Metropoliei, dimpreună cu o colecțiune de acte*, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu, 1900.
165. RADOSAV, Doru, *Arătarea împăratului*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002.
166. RĂMUREANU, Ioan, *Istoria bisericească universală: manual pentru Institutele Teologice*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1987.
167. *** *Regulamentele fondurilor școlastice și de stipendie din districtul Năseudului*, Tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1897.
168. *** , *Reportu anuale despre Gimnasiulu romanu greco-catholicu dein Naseudu pentru anulu scolastecu 1866/7*, Tipografia Diocesei greco-catholice, Gherla 1867.
169. *** , *Reportulu anuale despre gimnasiulu romanu greco-catholicu dein Năseudu. Pentru anulu scolastecu 1867/8*, Tipografia lui J. E. Filtsch, Bistrița, 1868.
170. *** , *Reportu anuale despre gimnasiulu romanu greco-catholicu dein Năseudu pentru anulu scolastecu 1868/9*, Tipografia diocesei greco-catholice, Ghela, 1869.
171. RETEGAN, Simion, *Satele năsăudene la mijlocul secolului al XIX-lea*, col. „Historica”, vol. IV, Editura Accent, Bistrița, 2002.
172. ROȘCA, Ersilian Paul, *Tănase Todoran, martir al neamului și al Bisericii noastre*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2008.
173. ROUSSEAU, Jean-Jacques, *Emil sau despre educație*, trad. Dimitrie TODORAN, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1973.
174. RULEANU, Octavian, *Himere din țara cu dor*, Editura George Coșbuc, Bistrița, 2010.
175. SIGMIREAN, Ioan, Onofreiu, ADRIAN, *Istoria Județului Bistrița-Năsăud în documente și texte (epocile modernă și contemporană)*, Răsunetul, Bistrița, 2001.
176. TANCO, Teodor, *Academicienii năsăudeni și bistrițeni*, Editura Virtus Romana Rediviva, Cluj-Napoca, 1996.
177. Idem, *Graz. Paul Tanco – primul român doctor în matematică, fragmente biografice*, Cluj-Napoca, Napoca Star, 2004.
178. Idem, *Istoria presei românești a Județului Bistrița-Năsăud de la origini până în 2004*, Societatea Culturală „Lucian Blaga”, Cluj-Napoca, 2004.
179. Idem, *Lumea Transilvană a lui Ion Creangă*, Editura Virtus Romana Redidiva, Cluj-Napoca, 1999.

180. Idem, *Soldați fără arme*, Ediția a III-a (prefață de Gelu Neamțu), Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2012.
181. Idem, *Virtus Romana Rediviva*, vol. V - „Memoria prezentului”, Editura Comitetului de Educație Socialistă a Județului Bistrița-Năsăud, Bistrița, 1984.
182. TAUGNER, Oana Elena, *Monografia Orașului Sângeorz Băi* (fără editură), Bistrița, 2009.
183. TUTULA, Vasile, *Comuna Telciu (1245- 2004) Județul Bistrița-Năsăud. Repere Monografice – un sat de pe Valea Sălăuței – muza lui George Coșbuc*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2004.
184. SALSMANN, Konrad, *Kieffer oder Anweirung yu einer verniftingen Erzchund der Binder*, Drud und Berlag Jerbinanb Efuning, Deberborn, 1902.
185. SÂRBU, Valeriu, VAIDA, Dan Lucian, *Funerary practices of the Bronze and Iron Ages in Central and South-Eastern Europe: proceedings of the 9th international colloquium of funerary archeology: Bistrița, Romania, May 9th-11th, 2008*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2008.
186. SENI, Ioan, *Năsăudenii și Marea Unire*, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2008.
187. SIGMIREAN, Cornel, *Istoria formării intelectualității românești din Transilvania și Banat în epoca modernă*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2000.
188. STANTON, Niki, *Comunicarea*, Editura Știință și Tehnică, București, 1995.
189. STĂNILOAE, Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 1-3, Ediția a III-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003.
190. STEFANELLI, Ioan *Catehetica bisericii dreptu credinciose resaritene*, Cernăuți, 1879.
191. SULEREA, Daniel, *Școală și societate. Învățământul elementar confesional în episcopia greco-catolică de Gherla (1867-1918)*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2008.
192. ȘOTROPA, Virgil, *Năsăudul*, Editura Cultura, București, 1924.
193. URECHE, Lazăr, *Academicianul Virgil Șotropa*, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2011.
194. Idem, *Fondurile grănicerești năsăudene (1851-1918)*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001.
195. VAIDA, Dan Lucian, *Celți și daci în nordul Daciei : cu specială privire la zona Bistriței : (sec. IV-II î. Chr.)*, Cluj-Napoca, 2003.
196. VALEA, Lucian, *Pe urmele lui George Coșbuc*, București, Editura Sport-Turism, 1986.
197. VOICU, Constantin, DUMITRAȘCU, Nicu, *Patrologie, manual pentru seminariile teologice*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2006.
198. VOICU, Constantin, *Patrologie*, vol. 1, Editura Basilica, București, 2009.

199. VORNICESCU-SEVERINEANU, Nestor, *Scrieri patristice în Biserica Ortodoxă Română pînă în sec. XVII : izvoare, traduceri, circulație*, Editura Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1983.
200. ȘOTROPA, Valeriu, *Districtul grăniceresc năsăudean și locul său în lupta pentru progres social și libertatea națională a românilor din Transilvania*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1975.
201. ȘOTROPA, Virgil, DRĂGANU, Nicolae, *Istoria școalelor năsăudene, scrisă cu prilejul jubileului de 50 de ani de existență (1863-1913) a gimnaziului superior fundațional din Năsăud*, Tipografia lui Gh. Matheiu, Năsăud-Naszod, 1913.
202. TANOLLI, Silvius, Cossimeli, Antonio, *Poemation de secunda legione Valahica sub Carlo Barone Enzenbergio*, Cibinii Transylvaniae, 1768.
203. TOMONI, Dumitru, *Adunările generale ale Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român "Astra" în Banat (1896-1948)*, Editura Eurostampa, Timișoara, 2004.
204. TURGOT, Anne Robert Jacques, *Correspondance inédite de Condorcet et de Turgot, 1770-1779*, Charavay Frères éditeurs, Paris, 1883.
205. YANNARAS, Christos, *Libertatea moralei*, trad. Mihai CANTIUNIARI, Editura Anastasia, București, 2002.
206. ZIZIOULAS, Ioannis, *Creația ca Euharistie*, trad. Caliope PAPACIOC, Editura Bizantină, București, 1999.
207. Idem, *Comunitate și alteritate. Ființarea personal-ecclesială* trad. Liviu BARBU, Editura Sophia, București, 2013.
208. Idem, *Euharistie, episcop, biserică*, trad. Ioan Valentin ISTRATI, Geanina CHIRIAC, Editura Basilica, București, 2009.
209. Idem, *Ființa ecclesială*, trad. Aurel NAE, Editura Bizantină, București, 1996.

C. Studii și articole

210. ***, „Adunarea generală și inaugurarea muzeului Asociațiunii”, în *Transilvania*, XXXVI (1905), nr. 2, p. 149.
211. ALEXI, Artemiu Publiu, "Însemnătatea Meteorologiei, dezvoltarea istorică și folosele ei. Resultatele observatiuniloru meteorologice făcute la Observatorulu meteorologicu atasatu la gimnasiulu super. gr- cat. romanescu din Naseudu pe Lustra 1883-7", în *Reportulu alu XIX-lea*

- despre Gimnasiulu superioru gr. cat. românescu din Năseudu pre anulu șscolasticu 1887-88*, Tipografia Alexi, Brașov, 1888, pp. 3-94.
212. Idem, "Însemnătatea Mteorologiei, desvoltarea istorică și folosele ei. Resultatele observatiuniloru meteorologice făcute la Observatorulu meteorologicu atasatu la gimnasiulu super. gr- cat. romanescu din Naseudu pe Lustra 1883-7", în *Reportulu alu XX-lea despre Gimnasiulu superioru gr. cat. românescu din Năseudu pre anulu scolasticu 1888-1889*, Tipografia Alexi, Breșovu, 1889, pp. 1-95.
213. AMZĂR, D. C., „Studenti români la universitatea din Leipzig”, în *Cercetări literare*, V (1943), nr. 5, pp. 21-40.
214. ***, „Ardeleni distinși de Academia Română”, în *Transilvania*, XLVII (1916), nr. 1-6, p. 75.
215. ****, „Autorii „Enciclopediei Române”, în *Transilvania*, XXVII (1896), nr. 11, p. 6.
216. BĂLAN, Nicolae, „Cum am întemeiat "Revista Teologică" – amintiri”, în *Revista Teologică*, XXVII (2007), nr. 1, pp. 5-12.
217. ***, „Bibliografie”, în *Transilvania*, XXXIV (1902), nr. II, p. 92.
218. ***, „Bibliografie”, în *Transilvania*, XXXIII (1902), nr. VI, 1902, pp. 244-246.
219. BICHIGEAN, Vasile, „Material documentar”, în *Arhiva Someșană*, nr. 12, Năsăud, 1930, pp. 216-234.
220. Idem, „Material documentar” în *Arhiva Someșană*, XVIII (1936), nr. 18, pp. 346-368.
221. Idem, „Poemation de secunda legione Valahica sub Carlo Barone Enzenbergio”, în *Arhiva Someșană*, III (1925) nr. 3, pp. 39-65.
222. Idem, „Un capitol din lupta românilor someșeni cu sașii din Bistrița”, în *Arhiva Someșană*, VI (1926), nr. 6, pp. 25-39.
223. BOCA, Pompei, „Vechimea documentară a localităților din județul Bistrița-Năsăud. Secolele XII-XIV”, în *File de istorie*, I (1971), nr. 1, pp. 85-105.
224. BOIERIU, Vasile, „Grigore Pletosu – protopopul de Bistrița” în *Ardealul*, II (1942), nr. 15, p. 2.
225. BOLOGA, Vasile, „Proces verbal din ședința a doua a adunării generale ordinare a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, ținută la Timișoara la 22 septembrie 1904”, în *Analele Asociatiunii pentru literatura romana și cultura poporului român*, V (1904), nr. 5, pp. 246-248.
226. BUNEA, Ioan, „Preotul profesor Grigore Pletosu”, în vol. *Pro memoria Preot Protopop Grigore Pletosu*, Editura Aletheia, Bistrița, 1999, pp. 31-35.

227. BUT-CĂPUȘAN, Dacian, „Grigore Pletosu- Dogmatica Ortodoxă – 110 ani de la apariție”, în *Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca*, XIII (2010), nr. 13, pp. 370-379.
228. CABROL, F., „Les fetes chretiennes”, în *Dictionnaire d'Archeologie chretienne et de Liturgie*, ed. F. CABROL, H. LECLERCQ, H. MARROU, vol. V, Paris, 1903, pp. 435-460.
229. CATONE, Valeriu, *Onomastica*, în vol. „Salva- repere monografice”, coord. Ana FILIP și Ioan MORARIU, Editura George Coșbuc, Bistrița, 2005, pp. 197-209.
230. CIOBANU GRASU, Mihaela, „Provocări și dileme în educarea copiilor cu dizabilități”, în *Calitatea vieții*, XXIII (2012), nr. 1, pp. 63-86.
231. CHIRA, Alexandru, „George Coșbuc elev al Gimnaziului grăniceresc din Năsăud, în *Muza Someșană – Revista Societății literar-științifice „Virtus Romana Rediviva”*, IV (1978), nr. 1 (33), p. 41.
232. CIURUȘ, Teodor, „Grandioasa sărbătorire a Venerabilului protopop Grigore Pletosu”, în *Renașterea*, VI (192), nr. 27, pp. 1-3.
233. CIOBOTEA, Daniel, „Legătura interioară dintre Cruce și Învierea Domnului în Ortodoxie”, în *Mitropolia Banatului*, XXIV (1984), nr. 3-4, pp. 76-111.
234. COLAN, Nicolae, „Un sfert de veac”, în *Revista Teologică*, XXV (1935), nr. 1-2, pp. 5-7.
235. COJOCARU, Constantin, „Dovezi de statornicie în credința ortodoxă în satele grănicerești din Transilvania între anii 1762-1781”, în *Studii Teologice*, XXX (1978), nr. 3-4, pp. 243-254.
236. ***, „Consemnarea contribuțiilor la fondul Museului istoric și etnografic ca rescumperare a felicitărilor de Anul Nou 1904”, în *Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*, I (1904), nr. 1, pp. 14-15.
237. ***, „Consemnarea membrilor Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, starea de la 1 august 1901”, în *Transilvania*, XXXII (1901), nr. V, pp. 84-86.
238. ***, „Consemnarea membrilor Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”. Starea de la 1 iulie 1903”, în *Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*, IV (1903), nr. 4, pp. 71-78.
239. ***, „Consemnarea membrilor Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”. Starea de la 1 august 1905”, în *Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*, IV (1905), nr. 4, pp. 108-114.
240. ***, „Consemnarea membrilor Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”. Starea de la 1 august 1906”, în *Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*, IV (1906), nr. 4, pp. 89-102.

241. *** , „Consemnarea membrilor Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”. Starea de la 31 August 1907”, în *Analele Asociațiunii pentru literatura romana și cultura poporului român*, III (1907), nr. 3, pp. 75-80.
242. *** , „Consemnarea membrilor Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”. Starea de la 31 Decembrie 1907”, în *Analele Asociațiunii pentru literatura romana și cultura poporului român*, II (1908), nr. 2, pp. 29-36.
243. *** , „Consemnarea membrilor Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”. Starea de la 1 August 1909”, în *Transilvania*, XL (1909), nr. IV, pp. 216-222.
244. *** , „Consemnarea membrilor Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”. Starea de la 10 August 1910”, în *Transilvania*, anul XLI, nr. 4, Iulie – August, Sibiiu, 1910, pp. 206-208.
245. *** , "Cronica anuală", în *Reportul alu XXXVII-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năsăud pentru anul școlastic 1899-900*, ed. Ion GHEȚIE, Tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1900, pp. 1-12.
246. DAN, Aurelia, „Perioada 1863- 1918”, în vol. *Monografia Colegiului Național „George Coșbuc” din Năsăud la 150 de ani de istorie (1863-2013)*, ed. Alexandru Dorel Coc, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2013, pp. 16-142.
247. DARABANT, Elena, ONOFREIU, Adrian, „Sorgintea fondurilor grănicerești năsăudene. Mărturii documentare”, în *Arhiva Someșană*, I (2002), nr. 1, pp. 225-271.
248. *** , "Date mai însemnate pentru institut", în *Raportul al XLVII-lea despre gimnaziul superior fundațional din Năsăud pentru anul școlar 1909-1910*, ed. Ion GHEȚIE, Tipografia lui G. Matheiu, Bistrița, 1910, pp. 29-31.
249. DĂNILĂ, Ștefan, MARINESCU, George, „Werkzeuge, Waffen und Gebenstande aus geschiffenem Stein, entdeckt auf dem Gebiiet des Bezirkes Bistrița-Năsăud (Unelte, arme și obiecte de piatră șlefuită descoperite pe teritoriul județului Bistrița-Năsăud)”, în *File de istorie*, III (1974), nr. 3, pp. 11-56.
250. DĂNILĂ, Ștefan, „Noi descoperiri arheologice privind problema celților din zona Bistriței", în *File de istorie*, I (1971) nr. 1, pp. 59-71.
251. DĂNCILĂ, Andreea, „Elita culturală laică și cea bisericească într-o dezbatere privind profilul preotului transilvănean de la începutul secolului XX ", în *Revista Teologică*, XXIII (2013), nr. 2 pp. 160-174.
252. *** , „Dări de seamă, Rudolf Schuller, Polotiske Erinnerungen”, *Anuarul Institutului de Istorie Națională*, VIII (1942), nr. 8, pp. 480-489.

253. *** , „Despre fondurile școlare comunale din fostul al II-lea regimentu de graniția din Ardealu, mai târziu districtulu Naseudului” , în *Școala Română*, IV (1880), nr. 4, pp. 25-29.
254. DRĂGOI, Macarie Marius, „Un martir al Bisericii străbune: Tănase Todoran din Bichigiul Năsăudului” , în vol. *Mărturie și martiriu în Transilvania secolului al XVIII-lea*, coord. Dorel MAN și Flore POP, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2004, pp. 205-207.
255. *** , „Egyetemi Hallgatok” , în *A Budapesti kiraly magyar tudomany-egyetem almanachja MDCCCLXVII – LXXVIII-rol*, Nyomatott a magyar kiraly egyetemi konyvnyomadaban, Budapest, 1878, pp. 78-84.
256. *** , „Enciclopedia română” , în *Transilvania*, XXXIII (1902), nr. 1, 1902, p. 48.
257. FERENCZI, Geza, FERENCZI, Ștefan, BAIAS, Aurel, „Investigații pe limesul de nord și nord-est al Daciei Porolissensis” , în *File de istorie*, III (1974), nr. 3, pp. 181-189.
258. FILIP, Ana, „Revolta grănicerilor năsăudeni de pe platoul Mocirla din Salva din 10 mai 1763” , în *Plaiuri Năsăudene*, I (1993), nr. 13, p. 3.
259. Idem, „Salva – prima comună a membră a „Astrei” din 1861” , în *Crinul Satelor*, XXIV (2012), nr. 24, pp. 24-26.
260. FILIPOIU, Onisim, „Două documente” , în *Arhiva Someșană*, XXV (1938), nr. 25, pp. 36-44.
261. Idem, "Societatea de lectură "Virtus Romana Rediviva" și revista ei "Muza Someșană" , în *Analele științifice ale Universității "Alexandru Ioan Cuza" din Iași*, XIII (1967), nr. 13, pp. 15-38.
262. GHEORGHITĂ, Mihai, „Încă o istorie a regimentului de graniță de la Năsăud” , în *Arhiva Someșană*, III (2004), nr. 3, pp. 420-429.
263. GRAMA, Ana, „Revista Teologică” , consistoriul sibian și asesorul Elie Miron Cristea (1904-1905), în *Revista Teologică*, XXVII (89), nr. 1, pp. 26-42.
264. *** , "Gregoriu Moisilu" , în *Reportulu alu XXIX-lea despre Gimnasiulu superioru din Năseudu pentru anulu școlasticu 1891-92*, Tipografia Carolu Orendi, Bistrița, 1892, pp. 2-24.
265. *** , „Gregoriu Pletosu” , în *Renașterea*, XII (1934), nr. 46, p. 3.
266. *** , „Grigore Pletosu” , în vol. *Pro Memoria Preot Protopop Grigore Pletosu*, Editura Aletheia, Bistrița, 1999, pp. 76-79.
267. *** , „Hirotonia lui Grigorie Pletosu de către mitrop. Miron Romanul” , în *Telegraful Român*, XLII (1892), nr. 92, p. 367.
268. ICĂ, Ioan Jr., „Exegeză, dogmatică și mistică isihastă în teologia taborică a Sfinților Ioan Damaschinul și Grigorie Sinaitul” , în *Anuarul Facultății de Teologie „Andrei Șaguna”*, XXX (2004-2005), nr. 30, pp. 73-129.

269. IORGA, Nicolae, „Serbările de la Sibiu”, în vol. *O luptă literară*, vol. 1, Editura Minerva, București, 1979, pp. 198-220.
270. LAZĂR, Liviu, „Teologia și viața Bisericii Romano-Catolice reflectate în documentele Conciliului II Vatican”, în *Revista Teologică*, XXVIII (2008), nr. 1, pp. 178-189.
271. LĂPUȘNEANU, Ioan, „Grigore Pletosu”, în vol. *Dicționarul culturii și civilizației populare al județului Bistrița-Năsăud*, vol. I - „Țara Năsăudului”, Ediția a II-a, ed. Ioan SENI, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2010, pp. 289-290.
272. LINUL, Grigore, „Preotul Grigore Pletosul la Năsăud”, în *Cuibul Visurilor*, XVI (2011), nr. 5, p. 8.
273. MAN, Dorel, „Fapta lui Tănase Todoran din anul 1763 în conștiința urmașilor: o scrisoare document din anul 1887 privind revolta de la Salva”, în *Studia Universitatis Babeș Bolyai-Theologia Orthodoxa*, LI (2006), nr 1, pp. 175-186.
274. MARCU, T. Grigorie, „Mitropolitul Nicolae al Ardealului. Biobliografie”, în vol. *Omagiu I. P. S Nicolae al Ardealului la douăzeci de ani de arhipăstorire*, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu, 1940, pp. 50-74.
275. MARINESCU, George, DĂNILĂ, Ștefan, „Obiecte de bronz descoperite pe teritoriul județului Bistrița-Năsăud”, în *File de istorie*, III (1974), nr. 3, pp. 65-89.
276. MARȚIAN, Ironim, „Momente din lupta năsăudenilor pentru emancipare în secolul XVIII”, în *Arhiva Someșană*, IV (2005), nr. 4, pp. 53-55.
277. MARȚIAN, Iulian, „Acte și documente”, în *Arhiva Someșană*, XI (1929), nr. 11, pp. 438-443.
278. MARȚIAN, Veturia, Marțian, Ironim, „Date privind istoricul localității Mintiu”, în *File de istorie*, VI (1989), nr. 6, pp. 203-210.
279. ***, "Maxim Popu", în *Raportulu alu XXX-lea despre Gimnasiulu superioru fundaționalu din Năseudu pentru anulu scolasticu 1892-3*, Tipografia Carolu Orendi, Bistrița, 1893, pp. 3-5.
280. ***, „Membri comitetului de redacțiune”, în *Revista Teologică*, III (1909), nr. 11-12, p. 533.
281. ***, „Mijloacele de propagandă literară și culturală ale „Asociațiunii” și dezvoltarea lor”, în *Transilvania*, XLII (1911), nr. 4 Jubiliar, 1911, p. 357.
282. MIZGAN, Ioan Alexandru, *Tănase Todoran din Bichigiu Năsăudului, un martir al neamului și al legii românești*, în vol. „Mărturie și martiriu în Transilvania secolului al XVIII-lea”, coordonatori: Dorel MAN și Flore POP, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2004, pp.181-194.

283. MOISIL, Constantin, „Societatea scolarilor”, în vol. *Reportulu alu XIII-lea despre Gimnasiulu superiore greco-catolicu romanescu din Naseudu, dimpreuna cu unele date statistece, pre anulu scolastecu 1881/2*, Tipografia Teodoru Botschar, Bistritia, 1882, pp. 34-35.
284. Idem, „Societatea scolarilor”, în vol. *Reportulu alu XIV-lea despre Gimnasiulu superiore greco-catolicu romanescu din Naseudu, dimpreuna cu unele date statistece, pre anulu scolastecu 1882/3*, Tipografia Teodoru Botschar, Bistritia, 1883, pp. 82-83.
285. Idem, „Societatea scolarilor”, în vol. *Reportulu alu XV-lea despre Gimnasiulu superiore greco-catolicu romanescu din Naseudu, pre anulu scolastecu 1883/4*, Imprimeria „Aurora”, Gherla, 1884, pp. 63-64.
286. Idem, „Societatea scolarilor”, în vol. *Reportulu alu XVI-lea despre Gimnasiulu superiore greco-catolicu romanescu din Naseudu, pre anulu scolastecu 1884/5*, Imprimeria „Aurora”, Gherla, 1885, pp. 53-54.
287. MOISIL, Iuliu, „Amintiri din viața de liceu”, în *Arhiva Someșană*, XXVI (1939), nr. 26, pp. 20-21.
288. ***, „Momente mai însemnate pentru institut”, în *Raportul al XLVI-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năsăud pentru anul școlar 1908-1909*, ed. Ioan GHEȚIE, Tipografia G. Matheiu, Bistrița, 1909, pp. 32-39.
289. MORARIU, Iuliu-Marius, „Activitatea național-bisericească a protoiereului Grigore Pletosu”, în *Gaudeamus Alma Mater Crisiensis*, Seria Științe Socio-Umaniste, I (2013), nr. 1, pp. 261-273.
290. Idem, „Activitatea pastoral-misionară și catehetică a lui Grigore Pletosu la Gimnaziul Grăniceresc Năsăudean în perioada 1880-1900”, în vol. *Zilele Cercetării Științifice Studențești din Universitatea „Constantin Brâncuși” - Ediția a VI-a*, Editura Academica Brâncuși, Târgu Jiu, 2013, pp. 306-314.
291. Idem, „Activitatea protoiereului și profesorului Grigore Pletosu ca președinte al Secțiunii școlare a „Astrei” (1902-1911)”, în vol. *Consemnări despre trecut. Societate și imagine de-a lungul timpului*, coord., Anamaria MACAVEI, Roxana Dorina POP, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2015, pp. 187-198.
292. Idem, „Astra” și preoții năsăudeni de la începutul secolului XX și până la Marea Unire”, în *Arhiva Someșană*, XI (2012), nr. 11, pp. 173-183.
293. Idem, „Contribuția protoiereului Grigore Pletosu la înființarea *Revistei Teologice*”, în vol. *Tinerii istorici și cercetările lor*, vol. 2, coord. Nicolae DUMBRĂVESCU, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2015, pp. 153-160.

294. Idem, „Elevi sălăuani în primele promoții ale Gimnaziului Grăniceresc Năsăudean”, în *Astra Salvensis*, II (2014), nr. 3, Salva, 2014, pp. 60-64.
295. Idem, "Intelectualitatea năsăudeană și „Astra” între anii 1861-1918", în *Pisanii Sângeorzene*, IV (2015), nr. 9 (37), 2015, pp. 22-31.
296. Idem, „Pagini din istoria Salvei”, în *Astra Salvensis*, I (2013), nr. 1, Salva, 2013, pp. 13-23.
297. Idem, „Pe urmele lui Grigore Pletosu – interviu cu Pavel Jarda, strănepotul Protoiereului”, în *Pisanii Sângeorzene*, III (2014), nr. 7 (23), pp. 36-40.
298. Idem, „Protoiereul astrist Grigore Pletosu – cleric și cărturar năsăudean”, în *Transilvania*, CXLV (2013), nr. 3, pp. 28-32.
299. Idem, „Relațiile Eparhiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului și Clujului cu Ministerul Culturii în perioada întreblică”, în *Transilvania*, CXLV (2013), nr. 8, pp. 72-76.
300. Idem, "Salva în documentele vremii în secolele XIII-XVIII", în vol. *Studii și cercetări etnoculturale*, vol. 17, Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud, Bistrița, 2012, pp. 409-415.
301. Idem, „Sfinții martiri năsăudeni, credința mai presus decât viața însăși”, în *Atitudini*, IV (2012), anul 4, pp. 46-50.
302. Idem, „Tănase Todoran în memoria urmașilor – analiză transtemporală”, în vol. *Studii și cercetări etnoculturale*, vol. 17, Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud, Bistrița, 2012, pp. 29-35.
303. Idem, „Tănase Todoran în memoria urmașilor II”, în vol. *Reporter prin Țara Năsăudului*, coord., Virgil Șerbu Cisteianu, Editura Gens Latina, Alba-Iulia, 2012, pp. 73-80.
304. Idem, „Vocația de pedagog a preotului și profesorului năsăudean Grigore Pletosu (1848-1934)”, în vol. *Simpozionul Internațional “Universul Științelor”, Editia a IV-a*, Iași, 2013, pp. 145-153.
305. MORARU, Alexandru, „Românii năsăudeni în vâltoarea veacului al XVIII-lea”, în vol. *Mărturie și martiriu în Transilvania secolului al XVIII-lea. In memoriam: Eroului Tănase (Atanasie) Todoran din Bichigiu* (coord. Dorel Man și Flore Pop), Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2004, pp. 101-112.
306. MUNTEAN, Liviu Galaction, „Istoricul înființării Institutului teologic, mai târziu Academia teologică ortodoxă română din Cluj”, în *Academia Teologică Ortodoxă Română, Cluj – Anuarul (1924-1930)*, Tiparul Tipografiei Eparhiei Ortodoxe Române, Cluj, 1930, pp. 5-31.
307. ***, „Normativ pentru administrarea fundațiilor și a depozitelor gimnasiale", în *Reportul al XXXVI-lea despre gimnaziul superior fundațional din Năsăud pentru anul școlastic 1889-9*, tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1899, pp. 1-5.

308. PAYNE, Phillip G., WATTCHOW, Brian, „Phenomenological Deconstruction, Slow Pedagogy, and the Corporeal Turn in Wild Environmental/Outdoor Education”, în *Canadian Journal of Environmental Education*, XIV (2009), nr. 14, pp. 15-32
309. PAVELEA, Traian, „Introducere la „Muza Someșană”, în *Muza Someșană – Revista Societății literar-științifice „Virtus Romana Rediviva”*, CIV (1978), nr. 1 (33), p. 3.
310. PĂCURARIU, Ioan, „Ioan Ciocan. Viața, caracteristica, moartea și funeraliile”, în *Raportul al LII-lea despre gimnaziul superior fundațional din Naszod- Năsăud pentru anul școlar 1915/1916*, Tipografia lui Carol Csallner, Bistrița, 1916, pp. 284-286.
311. PĂCURARIU, Mircea, „100 de ani de Revistă Teologică”, în *Revista Teologică*, XXVII (2007), nr. 1, pp. 72-80.
312. PETER PREDESCU, Valeria, „Eroi ai neamului în lirica populară”, în revista *Zestrea*, nr. 2, Bistrița, 1998, pp- 16-17.
313. PETRESCU, Victoria C., „Cum își învață Gertruda copiii”, lucrare fundamentală a pedagogiei universale, în J.H. Pestalozzi, *Cum își învață Gertruda copiii*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1977, pp. 5-12.
314. ***, „Planulu de învățimentu”, în *Reportulu alu XIV-lea despre Gimnasiului superioare greco-catolicu romanescu din Naseudu pre anulu scolastecu 1882-83*, Tipografia lui T. Botschar, Bistrița, 1883, pp. 23-58.
315. ***, „Planulu de învățimentu”, în *Reportulu alu XV-lea despre Gimnasiului superioru gr. cat. romanescu din Naseudu pre anulu scolasticu 1883-84*, Imprimeria Aurora P. A. Todoranu, Gherla, 1884, pp. 32-41.
316. ***, „Planulu de invetamentu pentru gimnasiae”, în *Reportulu alu XVI-lea despre Gimnasiulu superioru gr. cat. romanescu din Naseudu pre anulu scolastecu 1884-85*, Tipografia Aurora P. A. Todoranu, Gherla, 1885, pp. 3-19.
317. ***, „Plan stabil de învățământ”, în *Reportulu alu XXXV-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năseud pentru anul școlastic 1897-8*, Tipografia lui Carol Csallner, Bistrița, 1898, pp. 2-42.
318. PLETOSU, Grigore, „Concurs”, în *Renașterea*, II (1924), nr. 39, p. 7.
319. Idem, „Concurs”, în *Renașterea*, II (1924), nr. 37, p. 8; Idem, „Concurs”, în *Renașterea*, II (1924), nr. 38, p. 8.
320. Idem, „Concurs”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 8, p. 8; Idem, „Concurs”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 9, p. 8.
321. Idem, „Concurs”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 10, p. 12; Idem, „Concurs”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 11, p. 8.

322. Idem, „Concurs”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 12, p. 8.
323. Idem, „Concurs”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 13, p. 8.
324. Idem, „Concurs”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 29, p. 6.
325. Idem, „Concurs”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 30, p. 6.
326. Idem, „Concurs”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 31, p. 7.
327. Idem, „Concurs repetit”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 36, pp. 7-8.
328. Idem, „Concurs repetit”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 37, p. 8.
329. Idem, „Concurs repetit”, în *Renașterea*, III (1926), nr. 48, pp. 7-8.
330. Idem, „Concurs repetit”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 50, pp. 7-8.
331. Idem, „Concurs repetit”, în *Renașterea*, III (1935), nr. 52, p. 8.
332. Idem, „Conferențe învățătoresci”, în *Telegraful Român*, XLVI (1898), nr. 87, p. 351.
333. Idem, „Societatea scolarilor”, în vol. *Reportulu alu XII-lea despre Gimnasiulu superioare greco-catolicu romanescu din Naseudu, dimpreuna cu unele date statistece, pre anulu scolastecu 1880/1*, Tipografia lui Teodoru Botschar, Bistrița, 1881, pp. 30-31.
334. ***, „Poetul George Coșbuc a fost ales membru al Academiei Române la secția literară”, în *Telegraful Român*, XLVIII (1900), nr. 38, p. 150.
335. POP, Ioan-Aurel, „Voievodatul Transilvaniei și părțile vestice în sec. XII-XVI”, în vol. *O istorie a românilor. Studii critice*, ed. Stephen FISCHER-GALAȚI, Dinu C. GIURESCU, Ioan-Aurel POP, Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 1998, pp. 70-105.
336. POP, Septimiu, „Din istoricul învățământului în județul Bistrița-Năsăud”, în vol. *File de Istorie*, I (1971), nr. 1, pp. 211-216.
337. ***, „Proces verbal din 6 martie 1902. Ședința ordinară a comitetului central al Asociațiunii”, în *Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*, II (1902), nr. 2, pp. 15-22.
338. PROTASE, Dumitru, DĂNILĂ, Ștefan, MARINESCU, George, „Istoria străveche și veche”, în vol. *Bistrița-Năsăud. Studii și cercetări etnografice*, ed. Nicolae DUNĂRE, Comitetul de Educație Socialistă al Județului Bistrița-Năsăud, Bistrița, 1977, pp. 5-52.
339. ***, „+ Protoiereul Gregoriu Pletosu”, în *Revista Teologică*, XXIV (1934), nr. 11-12, pp. 444-445.
340. ***, „Protopopul Grigore Pletosu”, în *Gazeta Bistriței*, VIII (1928), nr. 13, p. 3.
341. PUȘCARIU, Ilarion, „Un episod din viața societății seminariale „Andrieu Șaguna in Sibiu”, în *Revista Teologică*, III (1909), nr. 9-10, pp. 390-393.

342. ***, „Proces verbal din 28 ianuarie 1904. Ședința I a a Comitetului central al Asociațiunii (procesul verbal nr. 124/ 1904)”, în *Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*, I (1904), nr. 1, pp. 6-7.
343. ***, „Proces verbal din ședința primă, a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” ținută în Șimleu la 7 August 1908 (proces verbal nr. 787/1908)”, în *Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*, III (1908), nr. 3, pp. 173-178.
344. ***, „Raport despre ședința secțiunii științifice și a celei școlare din 14 Iulie 1903”, în *Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*, IV (1903), nr. 4, pp. 132-136.
345. ***, „Retorica și carte de cetire pentru clasa a VI-a gimnasială”, în *Transilvania*, XXVII (1896), nr. 6, pp. 189-190.
346. ***, „Retorica și carte de cetire”, în *Revista Ilustrată*, I (1898), nr. 1, p. 20.
347. RUSU-SĂRĂȚEANU, Ion, „Academia Română și mișcarea culturală din ținuturile Bistriței și Năsăudului”, în *File de istorie*, VI (1989), nr. 4, pp. 193-207.
348. SÂRBU, Radu, „George Coșbuc (1866-1918)”, în *Plaiuri Năsăudene*, I (2005), nr. 19, p. IV.
349. Idem, „Ilie Miron Cristea (1868-1939)”, în *Plaiuri Năsăudene*, I (2005), nr. 19, p. IV.
350. Idem, „Iulian Marțian (1867-1937)”, în *Plaiuri Năsăudene*, I (2005), nr. 20, p. IV.
351. Idem, „Iuliu Moisil (1859-1947)”, în *Plaiuri Năsăudene*, I (2005), nr. 20, p. IV.
352. Idem, „Jacob Mureșianul (1812-1887)”, în *Plaiuri Năsăudene*, I (2005), nr. 20, p. IV.
353. Idem, „Nicolae Bălan (1882-1955)”, în *Plaiuri Năsăudene*, I (2005), nr. 20, p. IV.
354. Idem, „Ilie Miron Cristea(1868-1939)”, în *Plaiuri Năsăudene*, I (2005), nr. 20, p. IV.
355. Idem, „Leon Daniello (1868-1970)”, în *Plaiuri năsăudene*, I (2005), nr. 22, p. IV.
356. Idem, „Nicolae Drăganu (1884-1939)”, în *Plaiuri năsăudene*, I (2005), nr. 22, p. IV.
357. Idem, „Simeon Florea Marian (1847-1907)”, în *Plaiuri năsăudene*, I (2005), nr. 23, p. IV.
358. Idem, „Emil Isac (1886-1954)”, în *Plaiuri năsăudene*, I(2005), nr. 23, p. IV.
359. Idem, „Iuliu Prodan (1874-1959)”, în *Plaiuri năsăudene*, I (2005), nr. 23, p. IV.
360. Idem, „Liviu Rebreanu (1885-1944)”, în *Plaiuri năsăudene*, I (2005), nr. 24, p. IV.
361. Idem, „Grigore Silași (1836-1897)”, în *Plaiuri năsăudene*, I (2005), nr. 24, p. IV.
362. Idem, „Florian Porcius (1816-1906), în *Plaiuri năsăudene*, I (2005), nr. 24, p. IV.
363. Idem, „Traian Ionașcu (1897-1981)”, în *Plaiuri năsăudene*, I (2005), nr. 26, p. IV.
364. Idem, „Emil Isac (1886-1954)”, în *Plaiuri năsăudene*, I (2005), nr. 26, p. IV.
365. Idem, „Virgil Șotropa (1867-1954)”, în *Plaiuri năsăudene*, I (2005), nr. 26, p. IV.

366. ***, „Raportul locotenentului Friederich Storch de Arben din 1848-1849”, trad. Iulian MARȚIAN, în *Arhiva Someșană*, XII (1930), nr. 12, pp. 167-191.
367. RAȚIU, Vasile George, „Evocări”, în *Pro memoria Preot Protopop Grigore Pletosu*, Aletheia, Bistrița, 1999, pp. 46-48.
368. ***, „Report despre spesele de susținere a gimnasiului”, în *Reportul alu XXXI-lea despre Gimnasiul superior fundațional din Năseud pentru anul școlastic 1893-94*, Tipografia Carol Orendi, Bistrița, 1894, pp. 3-7.
369. ***, „Sărbătorirea Protopopului Grigore Pletosu în orașul Bistrița”, în vol. *Pro Memoria Preot Protopop Grigore Pletosu*, Editura Aletheia, Bistrița, 1999, pp. 55-61.
370. ***, „Sciri scolastece de la gimnasiu”, în vol. *Raportul al XII-lea despre Gimnasiulu superioru greco-catolicu românescu din Năseudu, dimpreună cu unele date statistice, publicat la finea anului școlastic 1879/80*, Tipografia lui J. E. Flitsch, Bistrița, 1881, pp. 19-20.
371. ***, „Sciri școlare”, în *Programa a XI-a a Gimnasiului superioare rom. gr.-cat. din Năseudu, publicată la finea anului școlasticu 1879-1880*, Tipografie ereditoară după J. E. Flitsch, Bistrița, 1880, pp. 16-22.
372. ***, „Sciri școlare de la gimnasiu”, în *Reportulu alu XII-lea despre Gimnasiulu superioare greco-catolicu românescu din Năseudu, pro anulu școlasticu 1880-1881*, Tipografia lui Theodoru Botschar, Bistrița, 1881, pp. 3-9.
373. ***, „Sciri școlare de la gimnasiu”, în *Reportulu alu XVII-lea despre Gimnasiulu superioru gr.-cat. românescu din Năseudu re anulu școlasticu 1885-6*, Imprimeria Aurora P. A. Todoranu, Gherla, 1884, pp. 42-54.
374. ***, „Sciri școlare de la gimnasiu”, în *Reportulu alu XXVIII-lea despre Gimnasiulu superioru greco-catolicu românescu din Năseudu pentru anulu școlasticu 1889-90*, Institutul tipografic, societate pe acțiuni, Sibiu, 1890, pp. 20-26.
375. ***, „Sciri școlare de la gimnasiu”, în *Reportulu alu XXVIII-lea despre Gimnasiulu superioru din Năseudu pentru anulu școlasticu 1890-91*, Tipografia "Aurora" A. Todoranu, Gherla, 1891, pp. 42-48.
376. SCRIDON, Leon, „Protopopul Grigore Pletosu”, în vol. *Pro memoria Preot Protopop Grigore Pletosu*, Editura Aletheia, Bistrița, 1999, pp. 52-54.
377. SENI, Ioan, „Contribuții născute la prima enciclopedie românească”, în *Transilvania*, CIX (2004), nr. 9-10, pp. 90-94.
378. ***, „Sfințirea Bisericii din Diug”, în *Telegraful Român*, XLIV (1896), nr. 107, pp. 426-427.

379. ***, „Statutul personal”, în *Reportul al XXXII-lea despre Gimnasiul superior fundațional din Năseud pentru anul școlastic 1894-95*, Tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1895, pp. 9-25.
380. ***, „Statutul personale alu coprului profesurale” în *Raportulu alu XIII-lea despre Gimnasiulu superiore greco-catolicu romanescu din Naseudu pre anulu scolastecu 1881-2*, Tipariul lui T. Botschar, Bistrița, 1882, pp. 3-15.
381. ***, „Statutul personal”, în *Reportul al XXXVIII-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năseud pentru anul școlastic 1900-1901*, ed. Ion GHEȚIE, Tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1901, 12-21.
382. ***, „Statutul personal”, în *Reportul al XLII-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năsăud pentru anul școlar 1904-1905*, ed. Ion GHEȚIE, Tipografia G. Matheiu, Bistrița, 1905, pp. 3-7.
383. ***, „Statutul personal”, în *Raportul al XLV-lea despre gimnaziul superior fundațional din Naszod-Năsăud pentru anul școlar 1907-1908*, ed. Ioan GHEȚIE, Tipografia G. Matheiu, Bistrița, 1908, pp. 3-9.
384. STĂNILOAE, Dumitru, „Legătura dintre Cruce și Învierea Mântuitorului”, în *Studii Teologice*, VIII (1956), nr. 5-6, pp. 275-287.
385. SURDU, Alexandru, „Semnificația filosofică a Enciclopediei Române (1898-1904)”, în *Transilvania*, CIX (2004), nr. 9-10, , pp. 15-20.
386. SZABO, Nicolae, „Românii transilvăneni la universitățile europene în secolul XVIII și prima jumătate a secolului XIX”, în vol. *Studii istorice româno-ungare*, col. „Biblioteca Historiae Universalis”, vol. 2, ed. Lucian NĂSTASĂ, Fundația Academică A. D. Xenopol, Iași, 1999, pp. 143-152.
387. ȘOTROPA, Virgil, CIPLEA, Al., „Documente bisericești”, în *Arhiva Someșană*, II (1925), nr. 2, pp- 20-50.
388. ȘOTROPA, Virgil, „Bejenii în secolul XVIII”, în *Arhiva Someșană*, XVI (1932), nr. 16, pp. 55-88.
389. Idem, „Din trecutul și din registrele Bisericii romano-catolice”, în *Arhiva Someșană*, XIX (1936), nr. 19, pp. 17-31.
390. Idem, „Istoria școalelor năsăudene”, în *Reportul al XXXIX-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năseud pentru anul școlastic 1901-2*, ed. Ion GHEȚIE, Tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1902, pp. 1-68.
391. Idem, "Istoria școalelor năseudene. Școle triviale", în *Reportul al XL-ea despre gimnasiul superior fundațional din Năseud pentru anul școlastic 1902-3*, ed. Ion GHEȚIE, Tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1903, pp. 1-50.

392. Idem, „Istoria școalelor năsăudene”, în *Reportul al XLI-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năsăud pentru anul școlastic 1903-1904*, ed. Ion GHEȚIE, Tipografia G. Matheiu, Bistrița, 1904, pp. 1-43.
393. Idem, „Istoricul districtului năsăudean”, în *Arhiva Someșană*, IX (1928), nr. 9, pp. 1-45.
394. Idem, „Înființarea graniței militare năsăudene 1762”, în *Arhiva Someșană*, XXIV (1938), nr. 24, pp. 1-72.
395. Idem, „Mozaic istoric”, în *Arhiva Someșană*, VIII (1928), nr. 8, pp. 133-137.
396. Idem, „Răboaje din trecut”, în *Arhiva Someșană*, III (1925), nr. 3, pp. 73-79.
397. Idem, „Revolta districtului năsăudean”, în *Arhiva Someșană*, XXII (1937), nr. 22, pp. 1-178.
398. Idem, „Soarta românilor din satele săsești”, în *Arhiva Someșană*, XVIII (1936), nr. 18, pp. 275-345.
399. Idem, „Un proces multiseclar”, în *Arhiva Someșană*, XIII (1930), nr. 13, pp. 243-250.
400. TANCO, Paul, „Desvoltare elementară a cotientiloru in serii cu deosebita considerare aprogresiunei geometrice dimpreuna cu materialulu de deprindere”, în *Reportulu alu XVIII-lea depre Gimnasiulu superioru gr- cat. romanescu din Naseudu pre anulu scolasticu 1886-7*, Imprimeria Aurora P. A. Todoranu, Gherla, 1887, pp. 3-50.
401. TANCO, Teodor, „Grigore Pletosu, primul critic literar al lui George Coșbuc” în vol. *Virtus Romana Rediviva*, vol. 2 - „Urme peste veacuri”, Bistrița, Comitetul de Educație Socialistă al Județului Bistrița-Năsăud, 1974, pp- 246-251.
402. Idem, „Musa Someșană”, în vol. *Virtus Romana Rediviva*, vol. II – „Urme peste veacuri”, Editura Comitetului de cultură și educație socialistă al județului Bistrița-Năsăud, Bistrița, 1974, pp. 23-28.
403. Idem, „Parlamentarii bistrițeni și năsăudeni la Adunarea Națională din 1 Decembrie de la Alba-Iulia”, în vol. *Virtus Romana Rediviva*, vol. IV - „Memoria istoriei”, Bistrița, Comitetul de Educație Socialistă al Județului Bistrița-Năsăud, 1981, pp. 3-32.
404. Idem, „Pavel Beșia regăsindu-și vocația”, în vol. *Virtus Romana Rediviva*, vol. – 3, „Rădăcini adânci”, Editat de Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Bistrița-Năsăud, Bistrița, 1977, pp. 214-217.
405. Idem, „Un nume vestit de artist plastician ar fi fost Lucia Pletosu”, în vol. *Virtus Romana Rediviva*, vol. VII - „Memoria Culturii”, Editura Virtus Romana Rediviva, Cluj-Napoca, 1993, pp. 301-305.
406. TUTULA, Vasile, „Tănase Todoran, eroul și martirul de la Salva (10 mai 1763 – 12 noiembrie 1763)”, în *Cetatea Bihariei*, I (2006), nr. 2, pp. 2-26.

407. VAIDA, Dan Lucian, „Cimitirele din nord-estul Transilvaniei. Rit și ritual funerar”, în *Arhiva Someșană*, III (2004), nr. 3, pp. 375-393.
408. VASILIEV, Valentin, ZRINY, Andrei, „Necropola scitică de la Ozd”, în *File de istorie*, III (1974), no. 3, pp. 89-138.
409. VĂRAN, Dana, „Instituția protopopiatului ortodox al Bistriței reflectată în documentele create”, în *Revista Bistriței*, III (2006), nr. 1, pp. 16-24.
410. VERZEA, V., „Vitejia ostașilor români din Austro-Ungaria și Armata României sub marele căpitan”, în *Luceafărul*, V(1906), nr. 13-16, p. 5.
411. WEIL, Claude, „Migrations etudiantes et nomadisme institutionell”, în Natalia Tikhonov, Victor Karady (ed.), *Academic Migrations. Elite Formation and Modernisation of Nation States in Europe (second part of 19th century, 1939)*, Ceu Pasts Inc., Budapesta, 2005, p. 178-182.
412. WINKLER, Iudita, „Aspecte ale problematicii monedelor emise între anii 250-150 î. e. n. în arcul intracarpatic”, în *File de istorie*, III (1974), nr. 3, pp. 165-180.
413. ZIRRA, Vlad, „Descoperiri celtice de la sfârșitul Latenului mijlociu în depresiunea Bistriței”, în *File de istorie*, III (1974), nr. 3, pp. 138-165.

E. Internet

414. <http://www.armenianchurch.ro/calendar.htm>, accesat în 04. 10. 2014.
415. www.bn.ro/judet.htm, accesat 20. 09. 2013.
416. http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/stupacenco/did_teoria_invat.pdf, accesat 10. 10. 2014.
417. http://teologie.do.am/index/trifon_lugojan/0-89 , accesat 01. 10. 2014.

